

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/62/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418201213
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1418201213.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Michaely Královej a členov senátu: JUDr. Nadeždy Wallnerovej a JUDr. Ivany Jahnovej v právnej veci navrhovateľky: U.. A. O., E.Á. B. XX.XX.XXXX, I.: Y. XX, D., zastúpená: JUDr. Ing. Lujza Jurkovičová, PhD., advokátka so sídlom: Domkárska 4, 821 05 Bratislava, proti povinnému z výživného: O.. Z. O., E. B.Ň. XX.XX.XXXX, I.: Z. XX, I., zastúpený: JUDr. Nora Víglaská, advokátka, so sídlom: Laurinská 18, 811 01 Bratislava, o určenie výživného na manželku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 14. decembra 2018, č.k. 8Pc/5/2018-637, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 14. decembra 2018, č. k. 8Pc/5/2018-637, p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 14.12.2018, č.k. 8Pc/5/2018-637, súd prvej inštancie zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľka domáhala, aby súd uložil povinnému z výživného prispievať na jej výživu, ako manželky mesačne sumou 500,- eur. Trovy konania nepriznal žiadnemu účastníkovi konania. Súd prvej inštancie zároveň zamietol návrh povinného z výživného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o rozvoze a úprave práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom na čas po rozvoze vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 25P/191/2016.

2. Navrhovateľka odôvodnila návrh tým, že z dôvodu nevhodného správania sa povinného z výživného voči nej a k spoločným deťom opustila spoločnú domácnosť v Bratislave a spolu s deťmi sa presťahovala koncom júla 2017 do Krupiny, kde momentálne žijú v dome jej rodičov. Je zamestnaná na skrátený 6,5 hodinový úväzok s príjmom 730,- eur netto mesačne (od 01.01.2018), okrem toho poberá prídavky na deti v sume 47,04 eur. Povinný z výživného pracuje vo vedúcej pozícii v banke a jeho mesačný príjem je cca 3.000,- eur netto. Zároveň vlastní byt, ktorý prenajíma, z čoho má takisto príjem. Navrhovateľka poukázala na to, že jej výdavky sú vyššie ako príjmy, z dôvodu ktorého si v máji 2017 zobrala úver vo výške 6.450,- eur. Povinný z výživného užíva spoločne nadobudnutý byt v Bratislave, a tiež spoločne nadobudnuté auto. Poukázala na to, že povinný z výživného chodí na dovolenky a niekoľkokrát do roka na wellness pobyty s kamarátmi. Po odchode zo spoločnej domácnosti vyplynuli pre navrhovateľku ďalšie výdavky, preto žiada zaviazať povinného z výživného prispievať jej na výživu na čas do rozvozu manželstva.

3. Povinný z výživného žiadal návrh na určenie výživného zamietnuť. Poprel dôvody opustenia domácnosti tvrdené navrhovateľkou a uviedol, že výdavky uvádzané navrhovateľkou v návrhu sú vyššie,

ako boli počas súžitia v spoločnej domácnosti. Ako príčinu rozvratu manželstva a dôvod, pre ktorý podal návrh na rozvod, uviedol nekontrolovateľné agresívne správanie navrhovateľky, ktorá kričala aj na maloleté deti, ktoré aj bila. Navrhovateľka sa dopúšťala fyzických útokov aj voči nemu, ktoré riešil aj prostredníctvom polície. Presťahovaním sa spolu s deťmi do Krupiny mu navrhovateľka znemožnila plnenie jeho rodičovských povinností voči deťom. Ďalej uviedol, že prispieva na výživu maloletých detí mesačne sumou 300,- eur, a navyše jazdí za deťmi do Krupiny. Odmieťa tvrdenie navrhovateľky o nevyhnutnosti odsťahovať sa z Bratislavy, keď jej sám navrhoval prenájom bytu v Bratislave, kde by sa jeden z manželov presťahoval, aby deti neboli svedkom ich hádok a nedorozumení, a aby deti naďalej vyrastali v Bratislave, kde majú kamarátov a je to pre nich známe prostredie. Uviedol tiež, že jeho životná úroveň nie je vyššia, nakoľko zo svojho príjmu aj naďalej platí výdavky týkajúce sa spoločného bytu (úver + plnenia spojené s užívaním bytu).

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 71a § 75 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a zdôraznil, že podstata kritéria dobrých mravov spočíva v tom, že súd bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, nemôže priznať výživné, v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu. Pokiaľ ide o úvahu súdu o tom, či výkon práv a povinností je v rozpore s dobrými mravmi, úvaha súdu musí byť podložená konkrétnymi zisteniami v konaní. S poukazom na skutkový stav zistený z vykonaného dokazovania, kedy mal preukázané, že konanie navrhovateľky je v rozpore s dobrými mravmi, výživné priznať nemohol.

5. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutočného stavu, v rámci ktorého okrem iného mal preukázané, že účastníci konania uzatvorili manželstvo dňa 26.06.2010 v Krupine, z manželstva sa im narodil dňa XX.XX.XXXX S. A. a dňa XX.XX.XXXX S. A.. Povinný z výživného nesúhlasil s pobytom detí v Krupine. Jeho príjem je cca 3.500,- eur mesačne netto, popri príjme z nájmu bytu vo výške 470,- eur. Príjem navrhovateľky v čistom je spolu cca 1.400,- eur. Z mailovej komunikácie súd prvej inštancie zistil, že povinný z výživného navrhol navrhovateľke nájom dvojizbového bytu v Karlovej Vsi, prípadne že sa môže presťahovať aj s deťmi do ich spoločného bytu s tým, že mu zabezpečí styk s deťmi. Povinný z výživného od apríla 2018 prispieva na výživu maloletých detí sumou 300,- eur mesačne. Navrhovateľka pri výsluchu uviedla, že má právo zdieľať rovnakú životnú úroveň ako povinný z výživného. Svojím konaním ju povinný z výživného donútil opustiť Bratislavu a v podstate sa ocitla znevýhodnená na trhu práce. Na zabezpečenie potrieb pre ňu a pre deti pracuje okrem 8 - hodinového pracovného úväzku, aj na skrátenej 4- hodinovej úväzku z domu. Uviedla, že už nemá záujem sa vrátiť do Bratislavy a predpokladá, že deti nebudú mať záujem žiť natrvalo v Bratislave, nakoľko tam neradi chodia, a to ani za účelom návštevy lekára. Navrhovateľka uviedla, že žiadala povinného z výživného, aby kúpil 2-izbový byt v blízkosti spoločného bytu, do ktorého by sa s deťmi odsťahovala, na túto ponuku povinný z výživného nereflektoval, pričom ona sama si nemohla v tom čase dovoliť nájom bytu z finančných dôvodov. V čase od podania návrhu na rozvod, cca 10 mesiacov sa snažila vyriešiť svoju bytovú otázku. Jedinou vhodnou možnosťou aj z finančného hľadiska bol jej odchod aj s deťmi do Krupiny, kde mali zabezpečené s deťmi bývanie v blízkosti matky navrhovateľky, ktorá navrhovateľke doposiaľ finančne aj osobne pomáha, pričom povinný z výživného jej nebol ochotný žiadnym spôsobom finančne pomôcť. Povinný z výživného považuje za absolútne nevhodné správanie navrhovateľky, ktorá po tom, čo odišla s deťmi do Krupiny v júni 2017, systematicky mu začala brániť v styku s deťmi, neumožňovala mu styk s nimi, stretli sa náhodne, napríklad v obchode, alebo keď šiel maloletý syn zo školy. Tu sa začali väzby s maloletými deťmi trhať. Podľa znaleckého posudku sa vyvinul u oboch maloletých syndróm zavrnutého rodiča, z dôvodu pôsobenia matky na deti vo vzťahu k otcovi. Povinný z výživného má za to, že je priznanie výživného nekorektné a v rozpore s dobrými mravmi, a žiadal výživné na navrhovateľku nepriznať aj z toho dôvodu, že životná úroveň oboch manželov je v zásade rovnaká.

6. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že v konaní bolo preukázané, že účastníci konania (v tom čase manželia) spolu nevychádzali, vzájomne si psychicky ubližovali, čím zároveň ubližovali aj maloletým deťom žijúcim s nimi v spoločnej domácnosti, čo viedlo k ich citovému odcudzeniu a následnému oddelenému životu manželov. Súd prvej inštancie zdôraznil, že nie je akceptovateľné, aby niektorý z manželov odviezol deti bez súhlasu druhého manžela 200 km od posledného spoločného bydliska, a vytváral im tam zázemie na nový život, bez účasti druhého rodiča. Navrhovateľka sa v súvislosti s týmto konaním odvolávala aj na názor maloletých detí vo veku 5 a 7 rokov, ktoré nechceli žiť v Bratislave, avšak súd prvej inštancie poukázal na to, že deti v tomto veku sú veľmi ovplyvniteľné a v každom prípade odsťahovanie sa 200 km od pôvodného bydliska je extrémne riešenie.

Navrhovateľka nepreukázala, že by toto riešenie bolo jediné možné, najmä keď z tvrdení povinného z výživného a vzájomnej komunikácie vyplývalo, že povinný z výživného jej navrhoval možnosti riešenia bývania v Bratislave, formou prenájmu dvojizbového bytu, prípadne navrhoval, že sa odsťahuje zo spoločného bytu, pričom by bol ochotný platiť hypotéku a manželka by platila náklady spojené s užívaním bytu. Súd prvej inštancie mal za to, že navrhovateľka nebola z finančných dôvodov nútená odísť do rodičovského domu do Krupiny. Vzhľadom na vek detí tieto mohli byť umiestnené v škole a škôlke, a teda navrhovateľka mohla počas dňa pracovať. Navrhovateľka mala viacero možností, ako zabezpečiť oddelené bývanie jej a detí od povinného z výživného, pričom nebolo odôvodnené odísť 200 km od pôvodného domova, čím podstatne sťažila kontakt otca s maloletými deťmi. Uvedené konanie navrhovateľky bolo v rozpore so záujmom maloletých detí, ktoré potrebujú otca, a majú právo na styk so svojím otcom, ako aj v rozpore so záujmom otca, ktorý prejavuje záujem o styk s maloletými deťmi, a tiež má právo podieľať sa na výchove maloletých detí. Súd prvej inštancie posúdil konanie navrhovateľky, ktorá znemožňuje výkon základného práva otca a tiež práva maloletých detí na styk s otcom, a robí tak vedome, používajúc na svoju obranu nedôvodné argumenty, ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, a preto návrh na priznanie výživného pre rozpor s dobrými mravmi zamietol.

7. Návrh povinného z výživného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 25P/191/2016, súd prvej inštancie ako nedôvodný zamietol, keďže takýto postup by sa priechil účelu zákona, ktorý umožňuje určením výživného medzi manželmi usporiadať ich rozdielne pomery počas manželstva.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Proti tomuto rozsudku voči výroku I. o zamietnutí návrhu navrhovateľka podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 62 ods. 1 CMP a navrhla odvolaciemu súdu rozsudok v napadnutej časti zmeniť a zaviazat' povinného z výživného zaplatiť výživné na manželku odo dňa podania návrhu v sume 500,- eur mesačne, do právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o rozvode manželstva účastníkov konania. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti považuje navrhovateľka za nesprávny dôvodiac, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam o skutočnom stave veci a jeho rozhodnutie odporuje zmyslu a účelu základných zásad, na ktorých je rodinné právo a vzťah manželov postavené (čl. 1 a 4 Zákona o rodine). Navrhovateľka nesúhlasí so záverom, že na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že jej konanie bolo v rozpore s dobrými mravmi, ktorý zdôvodnil súd prvej inštancie tým, že si nezabezpečila oddelené bývanie v Bratislave, ale presťahovala sa s deťmi k svojej rodine do Krupiny. Na obranu uvádza, že odchod od povinného z výživného zo spoločnej domácnosti nebol dobrovoľný, ale dohnalo ju k tomu jeho despotické správanie, ktoré jej ubližovalo a malo negatívny vplyv na deti. Takéto prostredie nebolo vhodné pre ďalšie spoločné spolužitie, ani pre výchovu detí. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí konštatoval, že si mala prenajať byt v Bratislave a tu sa aj zamestnať. Rovnako odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že navrhovateľka neumožňovala styk povinného z výživného s deťmi, čo však podľa názoru navrhovateľky nebolo v konaní nijako preukázané. Podstata odvolania spočíva teda v tom, že navrhovateľka nesúhlasí s argumentáciou súdu prvej inštancie, ktorý jej s odvolaním sa na § 75 ods. 2 zákona o rodine nepriznal výživné pre rozpor s dobrými mravmi. Namieťa, že zákon nikde nehovorí, že ak manželia nie sú schopní ďalej spolu žiť a majú právo žiť oddelene, musia zostať bývať v mieste obvyklého pobytu manželov. Poukazuje na to, že v Bratislave nemala žiadne zázemie, a keďže sa dostala do nepriaznivej situácie, v ktorej sa jej rozpadalo manželstvo, bola nútená vyhľadať pomoc rodiny. V súvislosti s tým poukázala aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 01.02.2018, sp. zn. 11CoP/1/2018, ktorým bolo zrušené neodkladné opatrenie nariadené súdom prvej inštancie na návrh otca vo veci zákazu, aby navrhovateľka zmenila trvalý pobyt detí. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia uviedla, že odvolací súd mal za preukázané z obsahu spisu, že nie je v záujme maloletých detí, aby sa vracali do spoločnej domácnosti otca a matky, ktorých vzťahy sú také nepriateľské a konfliktné, lebo táto skutočnosť nie je v záujme maloletých detí. V konaní bola preukázaná citová väzba maloletých detí na matku a zo samotného šetrenia vyplynulo, že nie je tiež v záujme maloletých detí, aby sa vrátili do Bratislavy bez prítomnosti matky. V konaní neboli preukázané podmienky pre zabezpečenie pokojného prostredia pre deti, ktoré sa v tejto napätej situácii vyžadujú. Deti sa samé pýtali preč z Bratislavy. Navrhovateľka ďalej

vytýka v odvolaní, že súd prvej inštancie poukazoval na jej možnosti zamestnať sa, a nájsť si bývanie v Bratislave bez toho, aby uvedenú skutočnosť bližšie skúmal. Nevyhodnotil tak napríklad, že práca účtovníčky v Bratislave na TPP by si vyžadovala prácu 10 hodín denne, čo za situácie, kedy nemá v Bratislave žiadnu rodinu, by znamenalo pre deti, že by absolútne stratili styk s obidvoma rodičmi. V čase podania návrhu na rozvod si našla prácu na 75% úväzok práve z dôvodu, aby si časovo sama vedela zabezpečiť starostlivosť o deti, nakoľko povinný z výživného jej s deťmi nepomáhal, deti vodila do školy a zo školy sama, a venovala sa im do večera, nakoľko povinný z výživného chodil často domov neskoro z dôvodu vlastnej pracovnej vyťaženia, ako aj z dôvodu, že mu boli prvoradejšie osobné záľuby ako deti. Od septembra 2017 pracovala na skrátenej úväzok z dôvodu, že nemohla mladšieho syna dať do škôlky, lebo sa povinný z výživného tak rozhodol. Keď bola možnosť, hneď sa zamestnala na plný úväzok od júla 2018, a súčasne pracovala z domu na 4-hodinový úväzok pre spoločnosť Manpower, avšak tento k 31.12.2018 ukončila, aby sa mohla venovať deťom, lebo pracovala často aj viac než 12 hodín denne, ako aj po víkendoch. Čo sa týka zabezpečenia si náhradného bývania v Bratislave uviedla, že povinný z výživného má ďaleko väčšie možnosti nájsť si samostatné bývanie, ani jej neponúkol možnosť, aby ostali v spoločnom byte a on sa presťahuje do svojho vlastného bytu. Takže konštatovanie súdu prvej inštancie, že si mala nájsť bývanie v Bratislave, ako aj prácu, považuje za nesprávne. Navrhovateľka ďalej popiera tvrdenia, že bráni v styku povinného z výživného s deťmi. Tvrdenia, že povinný z výživného cestuje za deťmi 200 kilometrov a vysiada pritom v aute, aby ich videl aspoň na chvíľu cez okno, sú účelové. Je toho názoru, že keby sa povinný z výživného naozaj chcel stretnúť s deťmi, zavolať by a naplánoval by si s deťmi stretnutie. Deti si takéto neplánované a neorganizované návštevy zo strany otca neželali, ale povinný z výživného toto nerešpektoval a naďalej deti traumatizoval svojim vystávaním pred domom a prenasledovaním rodiny po meste. Deti sa báli toho, že ich otec zoberie do Bratislavy, kam sa vrátiť nechceli. Navrhovateľka spochybňuje teda rovnako záver súdu prvej inštancie, že deti boli „odhrnuté od otca“ a neumožňovala mu styk s nimi, lebo nie je zrejmé, na základe akých skutočností súd prvej inštancie dospel k uvedenému záveru. Situácia v spoločnej domácnosti s povinným z výživného bola natoľko napätá, že vytvárala nepriaznivé, nevhodné a nestabilné výchovné prostredie pre maloleté deti, ktoré zle znášali túto situáciu. V konaní navrhovateľka poukazovala na správanie sa otca, ktorý v spoločnej domácnosti vytváral neznesiteľné prostredie, ktorého svedkami boli aj maloleté deti. V apríli 2018 sa obidve deti na znaleckom posudzovaní zhodne vyjadrili, že sa nechcú vrátiť do Bratislavy. Z uvedeného je teda zjavné, že ako matka konala v najlepšom záujme detí, s ohľadom na ich prania a túžby a nie s cieľom odtrhnúť deti od otca. Navrhovateľka má za to, že v skutočnosti to bol práve povinný z výživného, ktorý svojím správaním zásadne porušoval dobré mravy a okrem iného niekoľko mesiacov si neplnil ani vyživovaciu povinnosť voči deťom. Prispievať na deti začal až 24.10.2017. Tiež jej neumožnil užívať spoločne nadobudnuté auto, tablet, fotoaparát, spoločný byt, pri pracovných návštevách Bratislavy prespávala na hoteloch, o spoločne nadobudnutý byt sa nestaral, a ani po jej odchode sa nestará, naopak tento spoločný majetok devastuje. Celý jej príjem, ktorý zarobila počas spoločného spoluzitia, išiel na chod domácnosti a poplatky na školné a záujmové aktivity detí. Z toho si rovnako musela financovať všetky osobné potreby a povinný z výživného si doprial na úkor rodiny za posledných 14 mesiacov 4 luxusné dovolenky a minul finančné prostriedky na vlastné záujmové aktivity. Peniaze boli okrem iného tiež dôvodom rozpadu manželstva.

10. Povinný z výživného vo svojom vyjadrení k odvolaniu poprel, že neprispieval na deti počas spoločného spoluzitia, ako aj po odchode zo spoločnej domácnosti v júli 2017 a uviedol, že hradil drvivú väčšinu výdavkov na deti, a to v podobe úhrady nákladov na spoločný byt spolu cca 1.000 Eur, TV+internet, z čoho cca 760 Eur je splátka hypotéky, a ďalšie náklady na chod domácnosti, hračky a oblečenie pre deti, ako aj stravu detí aj navrhovateľky, ako to už bolo preukázané v rámci tohto konania, ako aj konania o rozvoде a úpravy rodičovských práv pred aj po rozvoде a ďalších súvisiacich konaní. Poukázal na to, že výdavky navrhovateľky v Krupine boli neodôvodnene vyššie, ako boli výdavky na spoločnú domácnosť počas spoluzitia v Bratislave, pričom navrhovateľka nemala ani výdavky na splácanie hypotéky v porovnaní s ním. K bytovej otázke opakovane uviedol, že navrhovateľka nesúhlasila ani s nájmom, ani s tým, aby súčasný byt povinný z výživného pre navrhovateľku s deťmi uvoľnil. V prípade presťahovania do Krupiny teda išlo zo strany navrhovateľky o ciele, násilné vytrhnutie detí z ich nie len domáceho, ale aj sociálneho prostredia, kde mali svojich kamarátov, spolužiakov, učiteľov, len za cenu, aby im nebol povinný z výživného ako otec nablízku, preto nebolo v jej úmysle prijať žiadne ponúkané riešenie. K tvrdeniam navrhovateľky, že sa musela odsťahovať s deťmi z Bratislavy do Krupiny, nakoľko ju k tomu dohnalo despoticke správanie manžela - povinného z výživného, tento poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6.11.2017, sp. zn. 11CoP/467/2017, v ktorom odvolací súd konštatuje, že dôvody, ktorými matka obhajuje svoje odsťahovanie sa s deťmi z

Bratislavy do Krupiny, sa javia ako účelové a tendenčné a svojvoľným odsťahovaním maloletých detí z miesta ich obvyklého pobytu (Bratislava) spôsobujúcim podstatné obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností otca, matka preukázala svoju neschopnosť akceptovať rovnocenné postavenie otca pri výchove a starostlivosti o maloleté deti, a tým aj svoju rodičovskú nezrelosť. Rodičovskú nezrelosť navrhovateľky neskôr konštatuje aj znalecký posudok č. 24/2018 zo dňa 29.05.2018. Zo strany navrhovateľky išlo o premyslené konanie - neumožniť otcovi styk s deťmi a fixovať ich na seba, aby neskôr ani v rámci psychologického posudku, práve z dôvodu pretrhnutia väzieb medzi deťmi a otcom a ešte väčšej fixácie detí na matku, nebolo odporúčané, aby deti boli zverené do starostlivosti otcovi. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľka neumožňuje styk otca s deťmi, čo vyplýva zo samotného správania a výpovedí navrhovateľky, ako aj zo znaleckého posudku č. 24/2018 a e-mailovej komunikácie. Rovnako konštatovanie navrhovateľky v odvolaní, že si nemohla z vlastných finančných prostriedkov prenajať byt, alebo že by povinný z výživného neponúkol navrhovateľke možnosť, že môže bývať sama s deťmi v spoločnom byte, nezodpovedá vykonanému dokazovaniu, nakoľko napr. z pojednávanií a e-mailov, ktoré sa nachádzajú v spise je zrejmy opak. K tvrdeniam navrhovateľky, že to bol práve povinný z výživného, ktorý sa správa v rozpore s dobrými mravmi, uviedol, že ide o nepreukázané tvrdenia. Oponoval, že spoločný majetok devastovala navrhovateľka, keď napr. výrazne poškrabala kľúčmi v Krupine lak na aute, alebo odmietla ako spoludlžníka uzatvoriť s financujúcou bankou dodatok k hypotekárnej úverovej zmluve, mala a má možnosť užívať spoločný byt a iné veci (pri predbežnom rokovaní o vysporiadaní BSM odmietla nadobudnúť spoločne nadobudnuté auto), mala vždy dostatok finančných prostriedkov, a to buď na svojom účte alebo na účte povinného z výživného, ku ktorému mala dispozičné právo a vydanú platobnú kartu. Povinný z výživného má za to, že súd prvej inštancie zistil relevantné dôvody pre zamietnutie návrhu. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

11. Navrhovateľka vo svojom vyjadrení zo dňa 15.03.2019 uviedla, že na podanom návrhu vo veci výživného trvá, rovnako ako aj na všetkých svojich vyjadreniach v tomto konaní. Uviedla, že nakoľko sa nevhodné správanie povinného z výživného voči nej stále stupňovalo a povinný z výživného reálne neriešil otázku oddeleného bývania, musela deti z tohto nezdravého prostredia zobrať, čo však nebolo proti vôli detí. Samotné deti sa nechceli vrátiť do Bratislavy a pred otcom sa vyjadrili, že chcú ostať v Krupine. Ako matka rešpektuje názor detí a záujem detí je jej prvoradý. Povinný z výživného mal možnosť odsťahovať sa do iného bytu, nakoľko vlastní v Bratislave ešte jeden byt. Navrhovateľka inú možnosť bývania v čase svojho odchodu nemala. Znevýhodnená na trhu práce v regióne so slabými pracovnými príležitosťami sa ocitla práve z dôvodu konania povinného z výživného. Predložené dva emaily ohľadom bývania považuje za nedostatočný dôkaz o tom, že sa snažil hľadať možnosti bývania pre ňu a deti v Bratislave. Navrhovateľka ďalej popiera tvrdenia povinného z výživného, že mu bráni v styku s deťmi. Povinný z výživného si narušil svoj vzťah s deťmi vlastným pričinením. Mladší syn stretávanie s ním bez prítomnosti navrhovateľky odmieta.

12. Na vyjadrenie navrhovateľky povinný z výživného k predmetu prejednávanej veci doplnil, že aj konajúce súdy v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na základe vykonaného dokazovania vyslovili názor, že zo strany navrhovateľky išlo o cielené odsťahovanie do miesta vzdialeného od Bratislavy 200 km, za účelom odtrhnutia detí od otca, nakoľko vedela, že medzi otcom a deťmi sú hlboké citové väzby. Len takýmto spôsobom mohla začať otca vydierať a najmä brániť mu v styku s deťmi. Navrhovateľka dostala od povinného z výživného mnoho ponúk ako situáciu vyriešiť. Rovnako navrhovateľke muselo byť zrejmé, že keď opustí Bratislavu, jej pracovné uplatnenie sa podstatne zhorší a paradoxne argumentuje, že sa na trhu práce vo vzdialenej Krupine nevie uplatniť, resp. hodnota jej práce je inak posudzovaná ako by bola vykonávaná v hlavnom meste.

13. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem,) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil (§ 378 C. s. p., § 219 ods. 3 C. s. p.). O termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci a ich právny zástupcovia upovedomení zákonným spôsobom.

14. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, nakoľko súd prvej inštancie vykonal potrebné dokazovanie, z ktorého správne ustálil skutočný stav veci a správne dospel k záveru, že v danom

prípade nie je možné priznať výživné na manželku pre rozpor s dobrými mravmi. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia zdôrazňuje, že aj pre priznanie výživného od manžela platí ust. § 75 ods. 2 zákona o rodine, podľa ktorého výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Právo oprávneného na výživné od povinného musí byť v súlade s dobrými mravmi. Skúma sa oprávnenie, nie povinnosť, teda nemožno priznať výživné v prípade, ak pre to existujú dôvody na strane oprávneného. Predpokladá sa také správanie oprávneného voči povinnému, ktoré spôsobí stratu práva priznať výživné. Dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku (uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 2. 2011, č. k. IV. ÚS 55/2011-19). Dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerancie, poctivosti a dôvery, z ktorých vychádza písané právo. Nie sú presne definované, vychádzajú zo všeobecne akceptovaných mravných princípov. Súd ich vždy posudzuje konkrétne v každom individuálnom prípade v kontexte konania účastníkov. Vo všeobecnosti možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru, všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti, všeobecne uznávaných, a činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno preto označiť za činnosť proti dobrým mravom. Manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Pre posúdenie dobrých mravov v konaní o určenie výživného na manžela bude relevantné skúmať, ako ktorý z manželov pristupoval k plneniu manželských povinností, aký bol jeho postoj k týmto povinnostiam. V manželstve, z ktorého pochádzajú deti je namieste skúmať aj to, ako sa realizovalo právo každého z rodičov podieľať sa na starostlivosti a výchove detí, ako sa realizovalo právo každého z rodičov byť v častom kontakte s deťmi, spolurozhodovať o ich podstatných záležitostiach a pod. V danej veci je zrejmé, že sú tu vážne narušené vzťahy medzi účastníkmi, ako rodičmi maloletých detí. V konaní o úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp.zn. 13P/192/2016 bolo vykonané znalecké dokazovanie znalkyňou Mgr. Oľgou Tomišovou, z odboru psychológia, ktorá vypracovala posudok č. 24/2018. V posudku znalkyňa konštatuje: "Obe deti sa zaeinajú identifikovať s postojmi toho "dobrého rodiea" - matky, ako programujúceho rodiea. Obvinenia otca sú identické s obviňovaním matky, prezentujú tzv. vypožičané scenáre, otec im robí zle, chodí spať v rifliach, zobral mame kabelku. Nepriateľstvo zaeinajú šíriť na celú pôvodnú rodinu zavrhnutého rodiea -otca. Psychodiagnostická časť vyšetrenia ukázala však, že otec je pre oboch chlapcov najdôležitejšou vzťahovou osobou. V projektívnych, kresbových technikách sa u nich objavuje na prvom mieste, matka na poslednom. Kresba je jedným z najvhodnejších a najbezprostrednejších prístupov poznania detskej duše a vyjadrením osobného sveta. Dieťa v kresbe odhaľuje aj veci a obsahy, o ktorých by sa mu inak ťažko rozprávalo." V závere znaleckého posudku znalkyňa ku vzťahom detí k rodieom konštatuje, že: "Otec deťom chýba, prejavil sa u nich deficit jeho lásky, jeho prítomnosti. Obaja boli schopní počas vyšetrenia, aj za prítomnosti matky, pri spoločnej hre s ním kooperovať, komunikovať. Dávali najavo aj neverbálnym spôsobom radosť z jeho prítomnosti. Prezentujú obaja pozitívnu väzbu na matku, ale majú ju v konštelácii rodiny postavenú na poslednom mieste. Na prvom mieste je u oboch otec." K osobnostným predpokladom rodieov vychovávať deti znalkyňa uvádza, že: " Matka je osobnosť s nízkym sebavedomím, neistá, emocionálne nezrelá a nevyrovnaná. Prehnané emotívna, ťažko sa ukľudňuje po vzrušujúcich zážitkoch. Silné emocionálne reakcie súvisia s horšou prispôboivosťou a môžu viesť k iracionálnym spôsobom správania. Je nedotklivá, nekľudná, nadmerne vzrušivá, až agresívna. Nastavená je na očakávanie nepríjemností, a preto je nadmerne úzkostná. Otec má osobnostnú štruktúru zrelú, v štruktúre vyznačené zvýšené sebavedomie. Má prehnanú snahu všetko obsiahnuť, prehnaná expanzivita. Všetko však môže byť zakrývanie, zahmlievanie pocitov nedostatkov. Má tendenciu ukázať sa v lepšom svetle." Znalkyňa skonštatovala, že s ohľadom na matkinu štruktúru osobnosti sa ukázalo, že lepšie osobnostné predpoklady pre výchovu detí má otec. Zároveň uviedla, že v súčasnej situácii, keď si matka deti na seba fixuje, keď sú zvyknuté na jej starostlivosť, by nebolo zo psychologického pohľadu správne ich zverenie do starostlivosti otca. Zároveň uviedla, že je dôležité, aby mal otec možnosť byť s deťmi sám, a žiadúce, aby matka deti motivovala pred stretnutím s otcom. Výsledky znaleckého dokazovania preukazujú, že matka zámerne deti izoluje od otca, čo sa prejavuje na ich negatívnom postoji k otcovi. Matka obmedzila otca v styku s deťmi, tomuto neumožnila vykonávať jeho rodičovské práva a povinnosti, a to bez racionálnych dôvodov, keď bolo preukázané znaleckým dokazovaním, že deti otca majú radi a u otca sú lepšie predpoklady k výkonu osobnej starostlivosti o ne, ako u matky. Neboli zistené žiadne agresívne sklony otca. Obmedzenie otca v jeho rodičovských právach a povinnostiach vplývajú aj z listín predložených v konaní a to komunikácie medzi rodičmi, kde

otec sa domáha styku s deťmi, žiada matku aby sa vyjadrila, ktorý víkend ich môže vidieť, na čo matka odpovedá len požiadavkou, aby jej dal auto. Z predloženej komunikácie rodieov (e.l. 499 spisu) ialej vyplýva, že povinný z výživného navrhoval manželke reálne riešenie bytovej otázky jej a detí tak, aby tieto neboli vytrhnuté z prostredia kde sa narodili, kde vyrastajú a navštevujú školské zariadenia. Je zrejmé z komunikácie, že navrhovateľka bezdôvodne odmietala navrhnuté riešenie, ako napríklad z dôvodu, že byť na Z. ulici sa jej sprotivil kvôli mame manžela. Namiesto toho trvala na tom, aby manžel kúpil ďalší byt, a to napriek tomu, že to nebolo pre riešenie ich bývania vôbec potrebné. Správanie matky, ktorá bez racionálneho zdôvodnenia odmietla akékoľvek navrhnuté riešenie situácie v rodine tak, aby mohla aj s deťmi ostať v Bratislave, tieto zobrala do 200 km vzdialeného miesta, kde im bez súhlasu druhého rodiča a bez prítomnosti druhého rodiča začala budovať nový život, napriek tomu, že otec o deti prejavuje aktívne záujem a podľa výsledkov znaleckého dokazovania je práve otec tým rodičom, u ktorého sú lepšie predpoklady k výkonu osobnej starostlivosti o deti, je konanie v rozpore s dobrými mravmi voči povinnému z výživného. Navrhovateľka odoprela povinnému z výživného právo byť s deťmi, podieľať sa na ich starostlivosti, právo na pravidelný a plnohodnotný kontakt s nimi, čím konala v rozpore s ich záujmom. Takéto správanie sa nemôže posudzovať inak, ako v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko nebolo preukázané, a to najmä znaleckým dokazovaním, aby takéto správanie zo strany navrhovateľky bolo dôvodné.

15. Vzhľadom na vykonané dokazovanie a zistený skutočný stav veci, súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne rozhodol, keď zamietol návrh manželky na určenie výživného pre rozpor s dobrými mravmi. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods.1, 2 CSP).

16. Odvolací súd záverom uvádza, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.09.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.06.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

17. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 422 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).